

HEROLDEN

MEDLEMSBLAD FOR SCT. GEORGS GILDERNE I ÅRHUS

76. ÅRGANG NR. 6

SEPTEMBER 2018

GILDETID**1./7. GILDE****Onsdag d. 22. august.**

Udflugt til Alrø. Vi starter fra Tranbjerg
butikscenter Syd v. Kirken kl. **10.30**.

Her finder vi ud af hvem der kører.

Mandag d. 8. oktober kl. 1930.

Gildemøde i Langenæs kirkens lokaler.

Vi skal lege med samarbejdsøvelser,
som Ole lancerer.

Evt. afbud til Birgitte og Jan.

2. GILDE**Mandag d. 24 september kl. 19.00.**

Besøg på Veteranhjemmet.

4. GILDE**Mandag d. 17. september kl. 19.00.**

Gildehal i Langenæskirken.

"Mod strømmen" v/Fatma Øktem

Mandag d. 15. oktober kl. 19.00.

Gildemøde i Langenæskirken

6. GILDE**Mandag d. 3. september kl. 19.00.**

Tur til de grå busser,
Industrivej i Ryomgård
Gr. 63 arrangerer.

Mandag d. 1. oktober kl. 19.30.

Gildemøde i Langenæs kirken.

8. Gilde**Mandag d. 27. august, kl. 19.30 .**

Friluftsgildehal hos 1. Risskovs Dreng-
gruppes hytte, Fortevej 10, Risskov.

Mandag d. 24. september, OBS: kl. 19.00.

Mindre byvandring i Vejlbj under ledel-
se af tidlige præst ved Vejlbj Kirke,
Jens Ole Henriksen, med besøg hos
Vejlbj-Risskov Lokalhistske
Forenings store model af det gamle
Vejlbj – nærmere følger.

FRIMÆRKELAUGET**Torsdag d. 6. september kl. 19.30.**

Så er en lang og varm sommerferie forbi
og vi starter op igen med en ny møde-
række.

Vi mødes også denne gang på Spejder-
museet, Søren Nymarksvej 19, Viby J.
Lederen af Det gamle Posthus i Holste-
bro - Allan Christiansen - kommer på
besøg, så vi kan se hans store samling af
spejderfrimærker.

MEDLEMSNYT**Gildeår:**

02-09-18 Kaj Andersen, 4. G. 65 år.

Fødselsdage:

14-09-18 Kjeld Gade Sørensen,
4. G. 85 år.

HEROLDEN

udkommer næste gang

ca. 1. oktober 2018.

Deadline 15. september.

Redaktør Ole Andreasen,

Grøndalsvej 170, 8260 Viby J.

Telefon 24 63 82 95

E-mail: herolden@mail.dk

Sct. Georgs Gilderne
i Danmark

Østjysk Distrikt og Århus Stadsgilde

Kære Gildebrødre

Østjysk Distrikt og Århus Stadsgilde indbyder igen i år til fælles Fellow Ship Day 2018, i år forestår Østjysk Distrikt arrangementet.

**Torsdag d. 25. oktober 2018 kl. 18,30 i Favrskov
Sundhedscenter, Hovvej 76, 8370 Hadsten**

Kl. 18,30 Ankomst, betaling og vandrehal

Kl. ca. 18,45 velkomst og Fellow Ship budskabet oplæses.

Kl.ca, 19,15 Buffet

Kl. ca. 20,00:**Foredrag ved Diakon og soldaterleder Ruth Birk Christensen "Kaffe og kage mellem krudt og kugler"**

Efter foredraget serveres der kaffe, te med noget sødt til

Kl.ca. 22,00 Aftensang og tak for i aften

Pris for denne Aften: 125,00 kr. excl. drikkevarer.

Tilmelding med oplysning om gilde og navn til DIS i eget distrikt:
Helle Kristensen, mail: hellekatrine@mail.dk , tlf. 23 64 52 06
Karen-Bodil Ravn , mail: karen-bodil@outlook.dk tlf. 25 36 34 91
senest fredag d. 12 Oktober 2018.

Vi ser frem til en rigtig god aften med Gildehilsen

Østjysk Distrikt og Århus Stadsgilde

Spejderfrimærker

Sct. Georgs Gildernes frimærkelaug og Spejdermuseet Århus inviterer til en aften **torsdag d. 6. september kl. 19** på Spejdermuseet, Søren Nymarksvej 19, Højbjerg, med lederen af Det Gamle Postkontor i Holstebro

Allan Christensen

Allan har opbygget en større samling af frimærker, stempler, breve m.m., der har med spejderbevægelsen at gøre. Samtidig er der mulighed for at kikke lidt på Spejdermuseets egen samling af spejderfrimærker.

Af hensyn til arrangementet beder vi om tilmelding senest tirsdag d. 4. september til Hans Fink (finkco@mail.tele.dk) eller Benny Aros (bennyaros@gmx.com)

REFERATER**1. 7. GILDE**

Den 28. juni havde vi sommermøde hos Birgitte og Jan i Lyngsbæk. I år havde vi, til forskel fra sidste år, hvor det øsregnede, strålende solskin. Vi kunne sidde ude på terrassen hele dagen og nyde den fine udsigt over Ebeltoft Vig.

Vi var fuldtalligt mødt op, dvs. 8 gildebrødre samt to ægtefæller. Så der var god plads på den store terrasse.

Hans fyrede op i grillen og grillede en lækker okse cuvette. Birgitte og Jytte havde lavet en lækker forret og dessert - så vi fik en rigtig dejlig 3- retters gourmet menu.

Igen i år havde vi en rigtig god dag, og siger mange tak til både Jytte og Hans og Birgitte og Jan for et strålende arrangement. ofk

4. GILDE

Den 18. juni mødtes 4. Gilde kl. 15.00 til årets sidste gildemøde i "Egehytten" Malling, hvor vi kunne starte med at nyde vores medbragte kaffe og kage. Efter eftermiddagskaffen startede den årlige dyst i "Kongespillet" pigerne mod drengene. Resultatet blev uafgjort, så alle kunne modtage en flødebolle i præmie. Hen under aften trak vi indenfor i hytten, og nød vores medbragte mad til duften af lejrball, da der nu var dukket en del spejdere op, som havde ball udenfor, og tankerne kunne frit mindes vores egne lejrball for lang tid siden. Hugo Steensen modtog et par flasker i anledning af sin 80 års fødselsdag. Herefter kunne vi afslutte en dejlig dag med "Nu er jord og himmel stille" og ønske hinanden en rigtig god sommer.

Jette/Birthe

6. GILDE

Den 26. maj drog 6. Gilde på deres årlige sommerudflugt arrangeret af gildeledelsen. Vi mødtes i Hansteds Sognehus hvor vi fik morgenkaffe med hvad dertil hører. Elsebeth fortalte lidt om kirken som vi senere var ovre og se.

Kirken stammer fra 1100 tallet og har romersk apsis, kor og skib af frådsten med spor af et vest pulpitur, der sikkert oprindeligt har været indrettet i en forgænger til det nuværende sen gotiske tårn. Et pompøst korgitter med bl.a. kerupfigurer er skænket af købmand Laurids Riber i 1722. Våbenhuset i nord er fra 1880, mens det i syd først er opført i 1925.

Derefter gik turen til Alrø, hvor vi skulle spise tarteletter på Cafe Alrø. Et meget sjovt og hyggeligt sted med mange finurligheder. Der findes en overdækket kongeloge i gården med informationer om den danske kongefamilie. Der er telefåret hvis hoved er en gammel telefon og hvor fårepelsen er lavet af ikke mindre end 1000 meter ledning, der har fået krøller ved hjælp af en boremaskine.

Toilettet er julepyntet til den store guldmedalje. Vi må heller ikke glemme hvad vi kom efter, nemlig tarteletten.

Den er stor, rigtig stor. Jeg måtte give op på halvvejen. Jeg var en lille smule skuffet over skallen. Den var lavet af butterdej. Jeg har smagt en tilsvarende på Bornholm, hvor skallen var som en rigtig

tartelet. Når det er sagt er det ikke sidste gang, jeg skal prøve det.

Derefter skulle vi videre til Odder Museum som er indrettet i Odder Vand- og Dampmølle. Der har været vandmølle på stedet i over 500 år. Den nuværende mølle er fra 1883. I 1910 blev den udvidet med et motorhus i forbindelse med at vandkraften blev suppleret med en motor. Møllen maledede både mel og gryn og lavede også foder til dyr. Bønderne på egnen var velhavende, fordi jorden var god, og derfor var det et godt sted at være møller. Der knytter sig mange talemåder til møllerne, f.eks. at mølleren aldrig var så fuld, at han glemte at få betaling og at det altid var møllerkonen, der fik malet sit julemel sidst. I udstillingsbygningen er der skiftende udstillinger og en permanent udstilling om jagt og jagtvåben. Der er også en hyggelig gårdhave med gamle danske krydderurter og et flot springvand lavet af en lokal kunstner.

I billethuset var der indrettet cafe, hvor vi til slut fik kaffe og kringle. Så var en dejlig dag slut og vi kunne takke gildeledelsen for en dejlig tur, selv godt vejr havde de sørget for.

Inger A.

Den 4. juni mødtes 6. Gilde til gildehal i spejdermuseet i Holme. Vi plejer at være i en spejderhytte, men dette sted er en god ramme som godt kan bruges i fremtiden. Der var opsat stole omme bagved og det kan blive et dejligt område, hvis der bliver lavet lidt ved det.

Sonja talte i gildemestertalen om Sankthansaften. Den er opkaldt efter Johannes Døberen og den 23. juni siges at være hans fødselsdag. I Danmark er hans navn ændret til Hans, men vi kender jo bedst aftenen som der hvor heksene flyver til Bloksbjerg i Tyskland. I Tyskland er der ikke tradition for bål denne aften. Industrikvarteret i Holme opstod i 60'erne og mange små og store virksomheder flyttede ud. Den første store virksomhed der flyttede ud, var firmaet Th. Sabro og det ligger

der endnu. Andre firmaer måtte lukke eller flyttede ud mod de store indfaldsveje til Aarhus og derfor blev der bl.a. plads til Spejdermuseet med genbrugsbutik, eget parkeringsområde og udenoms arealer. Sonja talte også om ordet tiden. Tiden går, tiden flyver, ikke tid nok, men ingen har set denne tid som kan gå, flyve og forsvinde.

Efter gildehallen fik vi kaffe inde i huset og vi skulle da også lige runde genbrugsbutikken, for at se om der var noget, man ikke kunne leve uden. Til sidst kunne vi ønske hinanden rigtig god sommer.

Inger A.

8. GILDE

Traditionen tro sluttede vi i 8. Gilde forårssæsonen af med den årlige gildetur. Vi var afsted i fire biler og mødtes i omgivelser som historisk går mere end 15 millioner år tilbage i tiden. Dengang med subtropiske klima, nemlig brunkulslejerne ved Søby, i trekantområdet Videbæk – Herning – Brande.

Vi nåede frem til brunkulsmuseet i udkanten af Søby, og fandt i et indhegnet areal såvel nyt som gammelt. Flere af bygningerne eller barakkerne er faldet for tidens ælde og derfor fornyet, bl.a. billetkontoret, der også rummer souvenir- og boghandel.

Det var frokosttid. Så vi slog os ned med madpakkerne i en helt ny træ pavillon, inden vi skulle møde vores guide og ekspert, som faktisk i sin barndom havde boet i Søby sammen med flere tusinde familier med børn, brunkulsarbejdere og andre som søgte lykken i de gyldne brunkulsdage under krigen og efter. For her var der beskæftigelse af få i en tid med stor arbejdsløshed, men med gode penge at tjene, for den der have kræfter og vilje til en lang og støvet arbejdsdag på op til 10 - 12 timer. På museets grund er der stadig originale skure og barakker fra dengang, så man kan se og fornemme hvor barsk en hverdag brunkulsfamilierne levede under.

Flere af boligerne kunne være fra 4 – 10 kvm., og der var koldt om vinteren i de spinkle bræddeskure og varmt om sommeren. Flere af skurene voksede ved knop-skydning, så der måske blev plads til lidt møbler og en dug på bordet samt en dobbeltseng, og havde man et køkkenbord på mere end et par kvm. og måske et komfur, så var man flot kørende. Toiletforholdene deltes med andre og var oftest blot en hul i jorden og drikkevandet var ofte okkerfarvet, hvis ikke man kunne hente forsynin-ger hos den nærmeste gård. Andre lejede og delte et værelse hos omegnens beboere og pensionater, men der var tale om klondykelignende tilstande i området. En stor del af dagligvareforsyningerne til kulområ-derne skete ved omkørende vogne, men der var også købmænd, som etablerede sig i områderne, hvor der blev arbejdet med brunkullene.

Det kan man også se på museets grund, hvor en lille butik, måske med 10 kvm. salgsareal og lidt bagbutik. byder ind med varer og emballager, Richs der driks og Danmarks der dur samt cigaretmærker, flaskevarer og meget andet fra krigens tid

Der blev jo gravet brunkul mange steder i trekantsområdet, men Søbyområ-det var langt det største felt. Allerede un-der 1. verdenskrig blev der produceret brunkul i Danmark, da kulforsyningerne, fra bl.a. England, blev afskåret ved tysker-nes blokader.

Havde man en skovl og en spids greb, kunne man gå i gang, ofte i små old.

Først flyttede man sandet og kunne være heldig at finde de første kullag i få meters dybde men oftest langt længere nede.

Billedet illustrerer, i miniformat, hvordan en arbejdsplads i brunkulslejet

Så dukkede overkullet op, og der næst, når man var igennem et lag af klæg, viser kullet sig. Brunkullene er jo, som nævnt, dannet i en tid, hvor Danmark så noget anderledes ud. Kystlinjen lå længere inde i landet og trekantsområdet var, forenklet beskrevet, et stort delta og sumpområde med tilførsel fra Norge og Sverige. Vegetationen var grønt område af bl.a. subtropiske eksotiske træsorter, undertiden i 50 meters højde ned til ingen ting, og lagenes tyngde har så presset tørvelagene til brunkul.

I 40'erne kom der hurtig gang i mekaniseringen.

Entreprenørfirmaer strømmede til, slog sig op, andre gik ned, og også forretningsfolk fra andre brancher, med penge på bogen, forsøgte sig. Man mekaniserede og gjorde det hele mindre fysisk, men kullene blev længe trans-porteret på hestevogne eller tipvogne til stationer i området, hvorfra de kunne viderefragtes med tog, ikke mindst fra Brande og med udskibning bl.a. fra havnen i Kolding.

Grundvandet var et stort problem, men det blev løst med store pumpeanlæg i døgndrift og rørlagt.

De høje bunker af sand og jord var også et problem, og der var hvert minut risiko for skred og sammenstyrtninger. Adskillige liv gik tabt, ligesom der også lurede livsfare ved de sømråder, der opstod hvor kullene var hentet op. Her kunne der nemlig opstå kviksand.

I dag ville brunkullene ikke kunne dække behovet for energi i større omfang,

så produktionen af ”Det brune Guld” er en saga blot.

Det er stadig forbundet med risiko at færdes visse steder i områderne, men fra at været hvidt landskab på grund af alt sandet, der lå overalt, ses nu grønne områder, tilplantet eller ad naturens egne veje- sprunget i skov.

Inden hjemture var vi på en kort rundtur i omegnen, og der var kaffe og kage i museets forsamlingshus inden vi på hjemvejen faldt ind på kroen i Brædstrup, hvor vi mæskede os med en fantastisk paprikagullasch i flødesauce og – gæt en gang – rigeligt med fløde.

Frits

9. GILDE

”---Jeg er så god til knibeøvelser nu, at jeg snart kan samle mine læsebriller op med bagdelen---”

Vi så Cirkusrevyen (på dvd) den 15. maj. Og ovenstående melding kom fra den forrygende dygtige kunstner, Ulf Pilgaard.. Cirkusrevyen er uden al tvivl den bedste revy og mest elegant og skarp i replikkerne, synes jeg. Ovenstående replik var i sin sammenhæng meget morsom og en anelse vovet. – Den tør du da ikke bruge i overskriften, blev der sagt til mig. Jo! det gjorde jeg nu.

Det var én dejlig sommerdag, hvor vi havde dette gildemøde hjemme hos Solveig. Vi kunne godt ærgre os lidt over, at vi rullede ned for det dejlige solskinsvejr.

Men ingen anede jo den dag, at den bragende sol ville være her i mere end en måned efter.

Vi havde en rigtig hyggelig eftermiddag med kaffe, kage og mange grin!

Birgit

Sommerafslutning 18.

Onsdag d. 29. juni havde vi i 9. Gilde vores årlige tilbagevendende sommerafslutning.

Vi plejer at tage ud og få en god bid brød. Også i år, men på en helt anden og herlig måde!:

Vi besøgte Grethe i hendes sommerhus ved Ajstrup. Her ventede Grethe os med en lækker midsommermenu fra Sverige.

Jeg nævner lige menuen, da de er meget anderledes! Svenske sild med nye (danske) kartofler – det lyder jo bekendt, men nu kommer det: rullebrød med smør og ost som tilbehør. Det havde ingen af os bortset fra Grethe - prøvet før. Rullebrødet ligner en tyk pandekage med smag af franskbrød. Den smørres så, og der lægges ost på, og så rulles den sammen som en anden roulade.. Alle, syntes vi, at det smagte fantastisk godt.

Så fik vi et par hyggelige timer med snak, inden vi kørte hjem til Århus i højt sommerhumør.

En virkelig dejlig afslutning på året og en god begyndelse på sommeren.

Birgit

FRIMÆRKELAUGET

Torsdag den 3. maj og onsdag den 6. juni .M øde i henholdsvis spejderhytten i Tranbjerg og Spejdermuseet med pænt fremmøde.

Der blev sorteret frimærker og hygget i stor stil.

Uffe

Forsidebilledet denne måned
er hentet på nettet og viser
et af kalkmalerierne i
Fanefjord Kirke.
4792 Askeby, Møn